

PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ ÖĞRENCİLERİNİN TOPLUMSAL, EKONOMİK VE SİYASAL EĞİLİMLERİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA

Yrd.Doç.Dr.Hasan TÜZEN*
Yrd.Doç.Dr.Mehmet MEDER*

ÖZET

Bu çalışma, PAÜ öğrencilerinin toplumsal, ekonomik ve siyasal eğilimlerini belirlemek ve buna bağlı olarak sosyolojik bir analiz yapabilmek amacıyla gerçekleştirilmiştir. İnsan özgürlüğünü ciddiye alan, insan haklarını savunan, evrensel hukuk ilkelerini benimseyen ve bilimsel bilgi üreten bir üniversite gençliği, ülke geleceği açısından önem taşımaktadır.

Anahtar Sözcükler: Siyasal eğilim, toplumsal eğilim, anket, Pamukkale Üniversitesi

ABSTRACT

This survey is being carried out to determine the social, economical, political tendency of PAU students and to enable a sociological analysis related the results acquired. That is the essentials for the future of our country to have universities which take care of rights, liberty, universal law principles and whom can produce scientific knowledge.

Key Words: Political tendency, Social tendency, survey, Pamukkale University

GİRİŞ

Türkiye, toplumsal değişimin sancılarını yoğun bir biçimde yaşayan ülkelerin başında gelmektedir. Bu nedendir ki, yetişen kuşakların eğitim süreci içerisinde özgürlükçü, hukukun üstünlüğünü benimsemiş, insan haklarının önemini kavramış ve evrensel yaşam ilkelerini içselleştirmiş biçimde kendilerini aydınlatmış olmaları gereklidir. Bunun gerçekleştirilebilmesi için ise, hem ilk ve orta dereceli öğretimin, hem de yüksek öğretimin kaliteli ve nitelikli bir yapılanma içerisinde olması kaçınılmazdır. Çünkü bilim adamının amacı, gerçekte bilgiler toplamak ve bu bilgileri biriktirmek değildir. Sorunların neler olduğunu ve nasıl çözüme bağlanabileceğini araştırmak ve bulmak da, onun işlevlerinin başında yer alır. Bilinenlerin yardımı ile bilinmeyenlerin bulunması, yöntembilimin temel ereklerindedir. Ayrıca, bilindiği sanılan konuların daha iyi anlaşılabilmesi, açıklanabilmesi için de, yeni bilgiler elde etmeye gerek vardır (Keleş 1976:X-XI).

İşte bu gerçekten yola çıkılarak PAÜ öğrencilerinin toplumsal, ekonomik ve siyasal alanlardaki temel eğitimlerinin belirlenmesi ve varolan

* Pamukkale Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Sosyoloji Bölümü

durumun sosyolojik analizi için bu çalışma gerçekleştirilmiştir. Sadece Türkiye örneği değil, dünya toplumları baz olarak alındığında da ciddi analizlerin gerekliliği bir zorunluluk olarak karşımıza çıkmaktadır. Nitekim bugün, dünyanın bir çok yerinde yoksullar daha yoksullaşmakta, zengin daha zenginleşmekte, dış yardımların ve kalkınma planlamalarının yerleşik mekanizması bu gidişi durdurmaktan aciz gözükmekte, üstelik çoğu zaman bu gelişmeyi körüklüyor gibidirler; çünkü kendi kendine yardım edebilenlere yardım etmek, çaresizlere yardım etmekten her zaman için daha kolaydır (Schumacher 1979:204). O halde bu ve buna benzer kısır döngüler nasıl algılanacak ve neler yapılabilecektir?

KAVRAMSAL ÇERÇEVE

Eğitim-öğretim programları, demokratikleşme, evrensel ve ulusal kültür bileşimi oluşturabilme, hukukun üstünlüğünü sağlayabilme, insan özgürlüğünün ve bilginin değerini yerleşik kılabilmek bu noktada her toplum için önem kazanmaktadır. Çünkü kendi kendisini yönetmek isteyen bir halkın, kendisini bilgiden gelen güçle donatması şarttır ve bilgi her zaman cehaleti yönetir (Keane 1991:156). Şüphesiz "bilgi", belirli müstereklerin bileşkesidir ve ayrıca bir toplumun eğitim düzeyi, maddi kaynakları, yasal ve politik düzeni vb. birbirleri ile tutarlı bir bütün oluşturur (Öncü 1976:60). Nitekim toplumsallaşma sürecinde bilgi, değer, duygu ve davranış kalıplarının bir kuşaktan diğerine aktarılması, toplumlar için son derece önemlidir. Ancak toplumların varlığı kadar eski olan bu olgunun bilimsel yöntemlerle incelenmesi ise yenidir (Alkan 1979:18). Buradan hareketle ülkelerin geleceklerini özellikle entelektüel bireylerin şekillendirdiği ve bunların da, üniversitelerden çıkacağı görüşünden hareketle bu "genç kuşak" ayrı bir değer taşımaktadır. İşte bu nedenle PAÜ gençliği ne demektir, kendini nasıl hissetmekte, nasıl ifade etmektedir? Bunlar belirli sorulara verilen belirli cevaplarla analiz edilmeye çalışılmıştır. Çünkü bilindiği gibi, bu dönem toplumsal konulara ilgi ve katılma isteğinin arttığı, tecrübelerin çoğaldığı, idealizm ve tepki verme gibi özelliklerin artış gösterdiği, bireyin üretici olma isteğinin var olduğu (Özoğlu 1988:172) zaman kesitidir. Bununla beraber üniversitenin bilimsel bilgi üretmekle görevli (Cangızbay 1994:47) olmasının yanı sıra bilinmelidir ki, bilim; ancak özgür ortamlarda ve özgür toplumlarda yapılabilir ve bireysel özgürlüklerini yaşayabilen kişiler, bilimsel bilgi üretebilir. Bu da, üniversitelerin evrensel hukuk ve öğretim formatlarında, sosyo-ekonomik yapılanmaları gerekli kılar. Türkiye ölçeğinde, problemin ana boyutlarından bir de zaten burasıdır. Yoğun bir ekonomik bunalım yaşayan, toplumsal kesimler arasında çok büyük farkları hisseden, hukukun değil, yasanın egemen olduğu ve yasanın da eşit uygulanmasında sıkıntılar görülen bir toplumda bu "ünivesel" anlayış nasıl yerleşecektir sorusu karşımıza çıkmaktadır. Nitekim UNESCO' nun 1996 raporunda, Türkiye'deki üniversitelerin Ar-Ge çalışmalarının çok az olduğu ifade edilmektedir.

Bu üniversal anlayışın, bilgi, kültür, sosyal yapılanma, toplumsallaşma, hukuk vb alanlarda kazanılması önem arz etmektedir. Çünkü "genç" farklılıklara, değişik düşüncelere, aykırı fikirlere hoşgörü ve tahammülü ile birlikte kendi ilkeleri ve bilimsel bilgisindeki ısrarını da bu yolla pekiştirecektir. Çünkü genç bilecektir ki, düşüncenin varlık koşulu, kendisi değil, karşı düşüncelerdir. Düşüncenin varlığı yetmez, karşı düşüncelerin de özgür olması gerekir. Karşıtına var olma hakkı tanımayan düşünce, güçlü olsa da özgür sayılmaz (Güvenç 1996:66). Şüphesiz genç bunu kazanırken "kimlik" kazanması ve kültürel devamlılık konusunda da farklı algılamalarla karşı karşıyadır. Nitekim Bilgin'e göre, kimlik duygusu zamansal bir boyut içerir. Böylece birisi olmak, bir geçmişi "olmak" değer ifade eder ve süreklilik kazanır. Ayrıca bu kişisel kimlik bir birlik ve tutarlılık duygusu içermekte ve çok sayıda kimliği bütünleştiren bir sistem olarak kendini ortaya koymaktadır. Yine her kişisel kimlik bir değer olarak yerleşir ve her birey, bir öz -saygı ihtiyacı duyar (Bilgin 1994:240-1). Aslında bu saygı bireysellik içermekle beraber, toplumsal yapıda "birlikte yaşamak" ve "bir kültürü" farklılıkları ve çeşitlilikleri ile birlikte üretebilmek içinde gereklidir. Çünkü insanların topluma bağlanmaları sürecince "kimlik" birincil bir süreçtir. Kişinin toplum yapısının neresinde yer aldığı, buna göre hangi davranışları benimseyeceği (Mardin 1992:149) ciddi bir tavır almıştır. Ayrıca bu süreç içerisinde görülen toplumsal değişme, mevcut biçimdeki rollerin, kodların veya normların yapısı ve doğasındaki değişiklikleri içermektedir (Smith 1996:30). Ancak toplumsallaşma sürecinde akran grupları ile birlikte iletişim ve etkileşimde önemlidir. Nitekim bu süreç esnasında alkol, uyuşturucu vb. alışkanlıklar da kazanıldığı, siyasal ve kültürel etkilenmelerde ciddi ölçekte gerçekleştirilmektedir. Ne var ki bu durum "genç" kavramı ile açıklanabilir. Çünkü genç, toplumun en dinamik ve hareketli kesimidir (Gökçe 1984:2). Bireylerin gençlik dönemlerinde buldukları üniversite ortamı, onların yeni bir dönemde farklı etkileşimlerle beraber ve iç içe oldukları alandır. Ayrıca insanların düşünebilme, düşüğünü karşısındakine anlatabilme yeteneği, insan ancak ilişkileri içinde var olabilen bir yaratık olduğundan, toplumsal yaşamın temelini oluşturur (Cüceloğlu 1987:285) ve sadece bir "kültür" taşıyıcısı değil, yaratıcısı olarak da insan kendi önemini kavrar.

İnsan biyo-psiko-sosyal ve siyasal bir varlık olarak - çoğu zaman kendisinin de algılamakta zorluk çektiği - geniş bir etki alanına sahiptir. Ancak unutmamak gerekir ki bu etki alanında ilk dönemlerin önemi büyüktür. Nitekim çocukluk ve gençlik dönemlerinde hız kazanan biyolojik ve psikolojik gelişme daha sonra yavaşlar ve yetişkinlik döneminde durur (Köknel 1970:3). Ancak daha sonraki dönemlerde de toplumsallaşma süreci devam edeceğinden özellikle kültürel desteklerin önemi ayrıca değer taşıyacaktır.

Eğitim süreci boyunca devam eden toplumsallaşma kısaca bireyin topluma benzetilmesi veya bireyi toplumun üyesi kılma çabasıdır ki, burada toplumsal roller öğretilir, yapılması ve yapılmaması gerekenler ifade edilir. Ayrıca bireyin bunları gelecek yaşantısında kullanması istenilir ve beklenilir.

Bu süreçte kültürün hem taşıyıcısı hem de yaratıcısı olan insan, diğer tüm toplumsal oluşumlarda olduğu gibi aktif bir rol üstlenir. Çünkü kültürün nesilden nesile geçerek devam etmesinde sosyalleşmenin rolü büyüktür. Bir toplum çocuk yetiştirme yolları ile kültürünü yeni nesle öğretir (Kağıtçıbaşı 1999 : 344). Bu alanda yerel kültürel değerler kadar, evrensel değerleri de bireyler kazanmak durumundadırlar. Şüphesiz ki bunlar arasında benzerlikler olabileceği gibi farklılıklarda olacaktır ki bu da kaçınılmaz bir evrensel çeşitliliklerdir. Burada önemli olan ulusal ve evrensel olanın bileşimi konusudur. Nitekim Eliot'a göre hazır bir elbise gibi hazır bir kültür de yoktur ve sadece yabancı kültürlerin etkisinde kalıp, kendisine verecek bir şeyi olmayan ve karşılığında herhangi bir şey almaksızın kendi kültürünü zorla bir başka kültüre kabul ettiren kültür de bu etkileşim eksikliğinden zarar görecektir (Eliot 1981:134-6). Ancak unutmamak gerekir ki bir kültür olgusunun yayılımını ya da toplumsallaşmasını yahut bir yerden bir yere taşınmasını, onunla doyurulan gereksinimlerin acillik ve evrenselliği, alan kültürün yatkınlığı, onu başka kişi ya da gruplara kabul ettirmek için kullanılan kuvvet ve zorlama ile reklam ve kullanılan haberleşme araçlarının toplamı gibi çeşitli faktörler (Sorokin 1997:362) belirlediğinden bu etkileşim ve olabilecek bileşimde karşılıklı anlayışların nesnel ve objektif olmaları ayrı bir değer taşımakta ve diğer alanlarda olduğu gibi, toplumun demokratikleşmesi için de -özgürlük ve demokrasinin bir parçası olarak- özellikle gençlere bakmak (Atabek 1997:175) bir zorunluluk olarak karşımıza çıkmaktadır. Yine bilinmelidir ki bu oluşumlarda söz, asli ve vazgeçilmez olan araçtır. Bizi insan yapan, insan olarak kalmamızı sağlayan, aslında insanın anlamını tanımlayan sözdür (Postman 1994:18). Bu nedenle toplumsallaşma sürecinde kültür ve dil konusu ayrıca önem kazanmakta ve bu noktada hem yerel hem evrensel bazda "toplumsal hafıza / bellek" olgusu değer taşımaktadır.

Sadece Türkiye'de değil diğer ülke gençlerinin de çeşitli yol ve yönlendirmelerle sadece "an"ı yaşadıkları, tarihi de üreten birey oldukları bilincinden uzaklaştıkları gerçeği ciddi bir problem olarak karşımızdadır. Nasıl Türkiye'deki her bir toplumsal olay, bu hafıza veya bellek kaybı ile unutulmuşlar listesine kaydoluyor ve yitip gidiyorsa, dünya da "nesnel bellek" kaybını yaşamaktadır. Nitekim Allende' nin öldürülmesi, Bohemya'nın Ruslarca işgalinin anısını çabuk silmiş, Bangladeş'teki kanlı toplu kırım Allende'yi unutturmuştur. Sina çöllerindeki gürültülü savaş da Bangladeş'in sızlanmalarını bastırılmış, Kamboçya'daki toplu kırım Sina'yı unutturmuş ve böylece her şeyin herkes tarafından tümüyle unutulmasına kadar sürüp gitmiştir(Kundera 1988:15). İşte bu bellek kaybı toplumsallaşma sürecinde kültür, dil, tarihi üreten varlık olma bilinci vb oluşumlarla birlikte aşılabilir. Çünkü genç, kendinden önce, temas ettiği dünyayı değiştirmeye kalkarken asıl buna ihtiyaç duymaktadır. Ayrıca unutmaması gerekir ki, Gandhi'nin dediği gibi, dünya herkesin ihtiyacına yetecek kadarını sağlar, fakat herkesin hırsını karşılamaya yetecek olanı değil (Porritt 1989 : 124).

O halde genç, hem ulusal hem evrensel alanda bir toplumsal sorumluluğun farkında olmak durumundadır. Kendi ülkesi dışında görebildiği - kısmen de olsa- nispeten daha demokratik, daha özgürlükçü ve fırsat eşitliğinin daha fazla yaşanabildiği ülkelerle Türkiye arasında bir fark görebilmekte midir? Farklı bir kültür atmosferinde büyüyen Türk genci, üniversiteli bir "birey" bunları nasıl algılamakta, kendini nasıl tanımlamakta ve neleri yaşamaktadır? İşte bu çalışma bu duruşun, algılayışın sosyolojik analizi için yapılmış ve üniversitemiz gencinin bakış açısı irdelenmeye çalışılmıştır

ARAŞTIRMANIN KAPSAMI VE SINIRLILIKLARI

Bu araştırma, 2001-2002 öğretim yılında Pamukkale Üniversitesi'nin çeşitli fakültelerinde öğrenim gören öğrencileri kapsamaktadır. Bu bağlamda, örnekleme yöntemiyle seçilen 421 öğrenci üzerinde gerçekleştirilmiştir.

Araştırmanın Uygulama Süreci Ve Yöntemi

1.Amaç ve Hazırlık safhası

Araştırmanın amacı Pamukkale Üniversitesi'nin çeşitli fakültelerinde eğitim gören öğrencilerin toplumsal, ekonomik ve siyasal eğilimlerini ortaya koymak, üniversiteden beklentilerinin sonucunu belirlemektir. Araştırma için Nisan 2002'de çalışmalara başlanmıştır. Bu çerçevede konuyla ilgili çeşitli bilimsel araştırmalara ve kavramsal çerçeveyi oturtacak kitap ve yazılara ulaşılmıştır. Daha sonra soruların hazırlanması için çalışmalara başlanmıştır.

Soruların hazırlanması

Soruların hazırlanmasında, anket uygulamadaki zorluklar dikkate alınarak, sade, anlaşılır bir dil tercih edilmiş ve soru sayısı da 21 ile sınırlandırılmıştır. Hazırlanan sorular ön bir uygulamaya sokulmuş ve pilot olarak seçilen Fen Edebiyat Fakültesinde 15 öğrenci üzerinde uygulanmıştır. Alınan sonuçlar değerlendirilerek sorular yeniden gözden geçirilmiş ve bazı düzeltmeler yapılarak basımı sağlanmıştır.

Araştırmanın evren ve örnekleme

Araştırmanın evreni olarak Pamukkale Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi, Mühendislik Fakültesi, Eğitim Fakültesi, İktisat Fakültesi seçilmiştir. Örneklem sayısı ise araştırmanın güvenilirlik derecesinin yüksek olması amacıyla yaklaşık Pamukkale Üniversitesi öğrenci sayısı olan 12000 öğrenci üzerinden Alpha değeri 0.01 ve %5 örnekleme hatası ile hesapladığımız 427 öğrenci sayısı belirlenmiştir. Bunun için uygulanan formül $n = \frac{(N)(t^2)}{(d^2)(N-1) + (t^2)(p* q)}$ dir. Bu formülde;

N : Hedef kitledeki birey sayısı

n: Örnekleme alınacak birey sayısı

p: İncelenen olayın gerçekleşme olasılığı

q: İncelenen olayın gerçekleşmeme olasılığı

t: Belirli bir anlamlılık düzeyinde, t tablosuna göre bulunan teorik değer

d: Olayın görülüş sıklığına göre kabul edilen \pm örnekleme hatasıdır.

427 sayısı çeşitli nedenlerle ayıklanan 6 anketin çıkarılmasıyla 421'e indirilmiştir.

Veri toplama ve kullanılan istatistiksel teknikler

Araştırma için öncelikle Üniversite Rektörlüğünden gerekli izinler alınmış ve anket Haziran 2002 tarihinde uygulanmıştır. Uygulamada hata yapmamak için gereken hassasiyet gösterilmiştir. Uygulama sonucu alınan veriler daha önceden altyapısı hazırlanan SPSS programına ham bilgi olarak aktarılmış ve bu program yoluyla frekans dağılım tabloları çıkartılmış ve önermelerin anlamlılığı ile soruların ilişkilerini bulmak amacıyla X^2 (khi-kare) testi uygulanmıştır.

ARAŞTIRMANIN GENEL SONUÇLARI

Araştırma ile ilgili sonuçları normal tablo ve birbiriyle ilişkili çapraz tablo olarak aşağıda ele alınmıştır.

Tablo 1 Öğrencinin Cinsiyeti

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	bay	226	53,7	53,7	53,7
	bayan	195	46,3	46,3	100,0
	Total	421	100,0	100,0	

Cinsiyetin toplum hayatında belirleyici bir rol olmasının yanısıra olaylara bakış açılarının da çoğu zaman farklı açılarda olması elbette araştırma için gerekli sonuçların oluşması açısından önemlidir. Pek çok anket çalışmasında olduğu gibi bu çalışmada da erkek katılımcıların sayısı %53.7'ye ulaşırken kızların sayısı da %46.3'de kalmıştır. Bu durum bayanlarda hala anket çalışmalarına olan çekingenlikten kaynaklanabileceği, veya geleneksel toplumsal rolleri benimseyerek kendini ifade edememelerinden kaynaklanabileceği düşünülmektedir. Bu bağlamda cinsiyet ile ilgili yapılan çapraz tabloları öncelikli olarak ele almak yerinde olacaktır.

Tablo 2 Öğrencinin Cinsiyeti * Avrupa birliği üyeliği gereği, serbest dolaşım hakkı verildiğinde Türkiye'de kalır mısınız?

			Avrupa birliği üyeliği gereği, serbest dolaşım hakkı verildiğinde Türkiye'de kalır mısınız?				Total
			evet	hayır	bilmiyorum	cevapsız	
Öğrencinin Cinsiyeti	bay	Count	113	77	36		226
		% of Total	26,8%	18,3%	8,6%		53,7%
	bayan	Count	99	54	38	4	195
		% of Total	23,5%	12,8%	9,0%	1,0%	46,3%
Total		Count	212	131	74	4	421
		% of Total	50,4%	31,1%	17,6%	1,0%	100,0%

Pearson Chi-Square ,080

Cinsiyet faktörüne göre yaptığımız çapraz tablolardan ilkinin oluşturduğu Avrupa Birliği üyeliği gereği serbest dolaşım hakkı verildiğinde gençlerin Türkiye'de kalıp kalmayacağına ilişkin cevaplarda en yüksek yüzdeyi oluşturan erkeklerin %26.8'i, kızların da %23.5'i Türkiye'de kalmayı tercih edeceklerini belirtmişlerdir. Üniversite mezunlarının iş bulma imkanlarının her geçen gün zorlaştığı ve yaşam standardının bir türlü yükselmediği halde bu sonucun ortaya çıkması bize, hala geleneksel yapının varlığını hissettirmektedir. Gençlerin ailelerinden kopmamaları veya ailelerinin gençlere iyi bir gelecek hazırlamaları da bu sonuç için birer etken olabilir.

Tablo 3 Öğrencinin Cinsiyeti * Ülkede başta eğitim ve ekonomi olmak üzere bir çok alanda fırsat eşitliği bulunduğu inaniyor musunuz?

			Ülkede başta eğitim ve ekonomi olmak üzere bir çok alanda fırsat eşitliği bulunduğu inaniyor musunuz?				Total
			evet	hayır	fikrim yok	cevapsız	
Öğrencinin Cinsiyeti	bay	Count	16	202	7	1	226
		% of Total	3,8%	48,0%	1,7%	,2%	53,7%
	bayan	Count	10	182	3		195
		% of Total	2,4%	43,2%	,7%		46,3%
Total		Count	26	384	10	1	421
		% of Total	6,2%	91,2%	2,4%	,2%	100,0%

Pearson Chi-Square ,430

Araştırmaya katılan gençlerin ülkede pek çok alanda fırsat eşitliği olduğuna inanmamaları totaldeki %91.2'lik yüksek bir sonuçla çok açık bir şekilde ortaya çıkmaktadır. Kız ve erkek öğrencilerin (%43.2 - %48.0) birbirine yakın bir yüzdeyle aynı düşünceyi paylaşması bir tesadüf olmasa gerektir diye düşünüyoruz. Gençlerde bu düşüncenin oluşmasının temelinde şüphesiz pek çok etken olabilir. Ancak ülkenin genel durumu ele alındığında, doğusunda batısına, pek çok alanda fırsat eşitliğinin bulunmadığı da bir gerçektir. Bu durumu en yoğun olarak yaşayan gençlerin böyle düşünmesi de normal bir sonuç olmalı.

Tablo 4 Öğrencinin Cinsiyeti * idam cezasının kalkması gereğine inanıyor musunuz?

			idam cezasının kalkması gereğine inanıyor musunuz?				Total
			evet	hayır	bazı şartlarda	cevapsız	
Öğrencinin Cinsiyeti	bay	Count	64	87	73	2	226
		% of Total	15,2%	20,7%	17,3%	,5%	53,7%
	bayan	Count	53	50	91	1	195
		% of Total	12,6%	11,9%	21,6%	,2%	46,3%
Total		Count	117	137	164	3	421
		% of Total	27,8%	32,5%	39,0%	,7%	100,0%

Pearson Chi-Square ,011 (p<0.05)

Son yıllarda toplumu meşgul eden idam cezalarının kalkması, Avrupa Birliğine girmek için bekleyen Türkiye'nin bir sorunu olmuş ve yeni yasal düzenlemeyle aşılmaya çalışılmıştır. Bu duruma öğrencilerin bakış açısı da elbette önemlidir. Cinsiyetlere göre yaptığımız bu çapraz tabloda anlamlı bir ilişki ortaya çıkmıştır. Buna göre, erkeklerin %20.7 gibi yüksek bir oranla idam cezalarının kalkmasını gerekli görmezken, kız öğrencilerin %21.6 gibi büyük bir oranı da bazı şartlarda kalkabileceğini belirtmişlerdir. Erkek ve kız öğrencilerin bu derece farklı düşünceye sahip olmaları muhtemelen ülkemizdeki terör belasından en fazla etkilenenlerin askerlik yapmakta olan gençlerin olması etkili olmalıdır. Bu bağlamda üniversitenin bitiminden sonra askerlik görevini yerine getirecek olan erkek öğrencilerin bu görüşü benimsemeleri normal görülmelidir.

Tablo 5 Öğrencinin Cinsiyeti * üniversite öğretimi, beklentinize cevap vermekte midir?

			üniversite öğretimi, beklentinize cevap vermekte midir?					Total
			evet	hayır	çok az	bazen	cevapsız	
Öğrencinin Cinsiyeti	bay	Count	15	107	58	45	1	226
		% of Total	3,6%	25,4%	13,8%	10,7%	,2%	53,7%
	bayan	Count	16	78	66	35		195
		% of Total	3,8%	18,5%	15,7%	8,3%		46,3%
Total		Count	31	185	124	80	1	421
		% of Total	7,4%	43,9%	29,5%	19,0%	,2%	100,0%

Pearson Chi-Square ,278

Araştırmaya katılan gençlerin büyük çoğunluğu (%43.9) üniversite öğretiminin beklentilerine cevap vermediğini belirtmişlerdir. Cinsiyetlere göre ise bu durumdan en fazla şikayetçi olanlar erkekler olup (%25.4), kız öğrenciler erkek öğrencilere göre daha az (%18.5) bunu ifade etmişlerdir. Bu durumun öğrencilerin eğitim gördüğü üniversitenin eğitim düzeyinin sorgulaması olarak değil, genel olarak üniversitelerin gençlerin beklentilerine tam cevap veremediği şeklinde algılanması gerektiğini düşünmekteyiz. Ayrıca çok geniş yelpazeye yayılan beklentilerin tümünün bütün bireyler için gerçekleşmeyeceğini düşünmekte sanırız akılcı bir tutum olacaktır.

Tablo 6 Öğrencinin Cinsiyeti * Mevcut şartlarda, siyasi bir yapılanmada politika yapmayı düşünür müsünüz?

			Mevcut şartlarda, siyasi bir yapılanmada politika yapmayı düşünür müsünüz?				Total
			evet	hayır	kararsızım	cevapsız	
Öğrencinin Cinsiyeti	bay	Count	75	116	34	1	226
		% of Total	17,8%	27,6%	8,1%	,2%	53,7%
	bayan	Count	49	121	25		195
		% of Total	11,6%	28,7%	5,9%		46,3%
Total		Count	124	237	59	1	421
		% of Total	29,5%	56,3%	14,0%	,2%	100,0%

Pearson Chi-Square ,128

Türk siyasi hayatının büyük eleştirilere uğraması elbette nitelikli insanların siyasi hayatta boy göstermesiyle ortadan kalkacaktır. Bunun için ülkenin geleceği olan eğitimli gençlerin de bu yönde tavır almaları beklenir.

Ancak anketimize katılan öğrencilerin büyük çoğunluğu (%56.3), kız öğrencilerin (%28.7) ve erkek öğrencilerin (%27.6) çok yakın bir oranla mevcut şartlarda siyaset yapmayı düşünmemektedirler. Bu durum, gençlerin siyaseti temiz bir siyaset olarak yapmak istedikleri şeklinde yorumlanabilir. Ülkemizdeki siyasi partilerdeki yapılanma, siyasetteki çarpıklık, lider sultasının da bu durumdan payı olduğu düşünülebilir.

Tablo 7 Öğrencinin Cinsiyeti * gelecekle ilgili tasarılarınızda, umutlu bir bekleyiş içerisinde misiniz?

			gelecekle ilgili tasarılarınızda, umutlu bir bekleyiş içerisinde misiniz?				Total
			evet	hayır	fikrim yok	cevapsız	
Öğrencinin Cinsiyeti	bay	Count	117	85	24		226
		% of Total	27,8%	20,2%	5,7%		53,7%
	bayan	Count	91	78	25	1	195
		% of Total	21,6%	18,5%	5,9%	,2%	46,3%
Total		Count	208	163	49	1	421
		% of Total	49,4%	38,7%	11,6%	,2%	100,0%

Pearson Chi-Square .512

Araştırmamızdaki bir başka çarpıcı sonuç öğrencilerin gelecekle ilgili düşüncelerine ilişkin olanıdır. Ülkemizde son yıllarda yaşanan büyük ekonomik ve toplumsal sorun ve sıkıntılara, üniversite sonrası iş bulma konusunda yaşanacak onca zorluklara rağmen kız öğrencilerin %21.6'sının erkek öğrencilerin %27.8'inin hala geleceğe ilişkin umudunu korumaları çok önemlidir. Bu düşünce, ülkemizin geleceği açısından da çok önemli bir sonuçtur. Çünkü ümidini kaybeden toplumların geleceklerini de kaybetme tehlikesi taşıdığı açıktır.

Tablo 8 Öğrencinin Cinsiyeti * Avrupa Birliği Türkiye açısından nasıl ifade edilir?
Crosstabulation

		Avrupa Birliği Türkiye açısından nasıl ifade edilir?							Total
			zorunluluk	tercih	gereksizdir	fikrim yok	diğer	cevapsız	
Öğrencinin Cinsiyeti	bay	Count	88	70	31	11	24	2	226
		% of Total	20,9%	16,6 %	7,4%	2,6%	5,7 %	,5%	53,7%
	bayan	Count	85	66	15	17	9	3	195
		% of Total	20,2%	15,7 %	3,6%	4,0%	2,1 %	,7%	46,3%
Total		Count	173	136	46	28	33	5	421
		% of Total	41,1%	32,3 %	10,9%	6,7%	7,8 %	1,2%	100,0 %

Pearson Chi-Square ,037 p<0.05

Katılımcı öğrencilerden erkeklerin %20.9'u ile kızlardan %20.2'sinin en yüksek yüzdeyle Avrupa Birliği'nin Türkiye açısından bir zorunluluk olduğunu söylemeleri, Türkiye'nin geleceğini ve dünya konjonktörünü iyi değerlendirmelerinden olduğunu söylemek mümkündür. Daha önceki bir çapraz tabloda ortaya çıkan, gençlerin serbest dolaşım olsa bile ülkeden ayrılmayacağını beyan etmelerine rağmen Avrupa Birliği'ni bir zorunluluk olarak görmeleri de anlamlı bir ilişkidir.

Tablo 9 Gelecekle ilgili tasarılarınızda, umutlu bir bekleş içerisinde misiniz?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	evet	208	49,4	49,4	49,4
	hayır	163	38,7	38,7	88,1
	fikrim yok	49	11,6	11,6	99,8
	cevapsız	1	,2	,2	100,0
	Total	421	100,0	100,0	

Öğrencilerin gelecekle ilgili beklentilerine ait bu soruya verdikleri cevapta %49.4 gibi yüksek bir oranla evet cevabını vermeleri hangi nedenle olursa olsun çok önemlidir. Türkiye gibi genç bir nüfusa sahip bir ülkede gençlerin düşeceği karamsarlık onları kullanmak isteyenler için en önemli bir gerektir. Pamukkale Üniversitesinde öğrencilerin birtakım politik veya ideolojik amaçlı kişi veya örgütlerle fazla bağlantılı olmaması da belki bu karamsar havanın olmamasından kaynaklanabilir.

Tablo 10 Gelecekle ilgili tasarılarınızda, umutlu bir bekleme içerisinde misiniz? * Avrupa birliği üyeliği gereği, serbest dolaşım hakkı verildiğinde Türkiye'de kalır mısınız?

			Avrupa birliği üyeliği gereği, serbest dolaşım hakkı verildiğinde Türkiye'de kalır mısınız?				Total	
			evet	hayır	bilmiyorum	cevapsız		
gelecekle ilgili tasarılarınızda umutlu bir bekleme içerisinde misiniz?	evet	Count	123	50	33	2	208	
		% of Total	29,2%	11,9%	7,8%	,5%	49,4%	
	hayır	Count	64	66	31	2	163	
		% of Total	15,2%	15,7%	7,4%	,5%	38,7%	
	fikrim yok	Count	24	15	10		49	
		% of Total	5,7%	3,6%	2,4%		11,6%	
	cevapsız	Count	1				1	
		% of Total	,2%				,2%	
	Total		Count	212	131	74	4	421
			% of Total	50,4%	31,1%	17,6%	1,0%	100,0%

Pearson Chi-Square ,042

Öğrencilerin gelecekle ilgili bekleme ile Avrupa'da serbest dolaşım hakkı verildiğinde ülkede kalıp kalmayacakları ile ilgili çapraz tablo bize anlamlı bir ilişki sunmaktadır. buna göre gelecekle ilgili umutlu bekleme içinde olanlar Türkiye'de kalacaklarını ifade ederken umutsuz bir bekleme içinde olanlar da Türkiye'de kalmayacaklarını ifade etmişlerdir. Bu durum karamsarların geleceğini başka bir yerde arama davranışını ortaya koymaktadır ki, beyin göçünü bu şekilde olacağını belirtmek de mümkündür.

Tablo 11 Ülkede başta eğitim ve ekonomi olmak üzere bir çok alanda fırsat eşitliği bulunduğu inanıyor musunuz?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	evet	26	6,2	6,2	6,2
	hayır	384	91,2	91,2	97,4
	fikrim yok	10	2,4	2,4	99,8
	cevapsız	1	,2	,2	100,0
	Total	421	100,0	100,0	

Toplumun büyük bir kesiminde olduğu gibi ankete katılan öğrenciler de ülkede fırsat eşitliğinin olmadığını %91.2'lik bir sonuçla belirtmişlerdir.

Tablo 12 Ülkede başta eğitim ve ekonomi olmak üzere bir çok alanda fırsat eşitliği bulunduğu inanıyor musunuz? * yasalar, her bireye eşit ve tarafsız bir şekilde uygulanıyor mu?

		yasalar, her bireye eşit ve tarafsız bir şekilde uygulanıyor mu?					Total
		evet	hayır	çok az	kısmen	cevapsız	
Ülkede başta eğitim ve ekonomi olmak üzere bir çok alanda fırsat eşitliği bulunduğu inanıyor musunuz?	Evet	Count	5	6	6	9	26
		% of Total	1,2%	1,4%	1,4%	2,1%	6,2%
	Hayır	Count	7	241	79	55	2
		% of Total	1,7%	57,2%	18,8%	13,1%	,5%
	fikrim yok	Count		4	4	2	10
		% of Total		1,0%	1,0%	,5%	2,4%
	Cevapsız	Count		1			1
		% of Total		,2%			,2%
Total		Count	12	252	89	66	2
		% of Total	2,9%	59,9%	21,1%	15,7%	,5%

Pearson Chi-Square ,000 p<0.05

Öğrencilerin ülkedeki fırsat eşitliğine bakış açılarıyla yasaların bireylere eşit ve tarafsız bir şekilde uygulanıp uygulanmadığı sorusu çapraz tablo ile ele alındığında da anlamlı bir ilişki çıkmaktadır. Buna göre, öğrencilerin büyük bir çoğunluğu %57.2 hem fırsat eşitliği olduğunu inanmamakta hem de yasaların her bireye eşit ve tarafsız uygulandığını inanmamaktadırlar. Böyle bir sonucun ortaya çıkmasında şüphesiz ülkedeki genel manzaraların, yaşanan olayların önemli bir etkisi olmuştur. Son yıllarda yaşanan yolsuzlukların boyutu ve üstüne bu yolsuzluklara karışanların da bir süre sonra hesap sorulamaz hale gelmesi, güçlü olanların çoğu zaman haklı olması gibi motifler gençleri böyle bir düşünceye sevkeden önemli etmenler olduğu düşünülmektedir.

Tablo 13 Devletin kendine değil, bireye karşı işlenen suçları bağışlayan son af yasasını doğru buluyor musunuz?

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid doğru	15	3,6	3,6	3,6
yanlış	360	85,5	85,5	89,1
fikrim yok	41	9,7	9,7	98,8
cevapsız	5	1,2	1,2	100,0
Total	421	100,0	100,0	

Türkiyede belirli periyotlarla gündeme gelen ve toplumda büyük eleştirilere neden olan af yasasına Pamukkale Üniversitesi öğrencilerinin de bakıl tarzı çok açık olarak ortaya çıkmıştır. %85.5'lik oranla benimsenmeyen bu yasa sadece devlete karşı işlenen suçlar için çıkmış olsaydı muhtemelen farklı bir sonuç ortaya çıkabilirdi.

Tablo 14 İdam cezasının kalkması gereğine inanıyor musunuz? * Devletin kendine değil, bireye karşı işlenen suçları bağışlayan son af yasasını doğru buluyor musunuz?

		Devletin kendine değil, bireye karşı işlenen suçları bağışlayan son af yasasını doğru buluyor musunuz?				Total	
			doğru	yanlış	fikrim yok	cevapsız	
idam cezasının kalkması gereğine inanıyor musunuz?	evet	Count	4	100	11	2	117
		% of Total	1,0%	23,8%	2,6%	,5%	27,8%
	hayır	Count	4	122	11		137
		% of Total	1,0%	29,0%	2,6%		32,5%
	bazı şartlarda	Count	6	136	19	3	164
		% of Total	1,4%	32,3%	4,5%	,7%	39,0%
	cevapsız	Count	1	2			3
		% of Total	,2%	,5%			,7%
Total		Count	15	360	41	5	421
		% of Total	3,6%	85,5%	9,7%	1,2%	100,0%

Pearson Chi-Square ,220

Türkiyede zaman zaman politik amaçlarla çıkartılan af yasası büyük tartışmaları da beraberinde getirmiştir. Sosyal içeriği çok iyi etüd edilmeden

gerçekleşen bu af yasaları çoğu zaman toplum tarafından pek olumlu yaklaşılmamaktadır. Anketimize katılan öğrencilerin de bu duruma yaklaşımlarını belirlemek için yaptığımız idam cezası ile ilgili düşünceleriyle oluşturulan çapraz tabloda da anlaşılacağı gibi, idam cezası kalsın veya kalkmasın diyenlerin de pek çoğu %85.5 gibi büyük bir yüzdeyle af yasasını yanlış bulmaktadırlar. Sanırız bu durum öğrencilerin demokratik bilinçlenmelerinin artık yüksek düzeylerde seyrettiğini göstermesi açısından önem taşımaktadır.

Tablo 15 Yasalar, her bireye eşit ve tarafsız bir şekilde uygulanıyor mu? * Türkiye, tüm kurum, kuruluş ve ilişkiler bazında değerlendirildiğinde demokratik bir ülke görünümü vermekte midir?

		Türkiye, tüm kurum, kuruluş ve ilişkiler bazında değerlendirildiğinde demokratik bir ülke görünümü vermekte midir?				Total		
		evet	hayır	çok az	cevapsız			
yasalar, her bireye eşit ve tarafsız bir şekilde uygulanıyor mu?	evet	Count	3	4	5	12		
		% of Total	,7%	1,0%	1,2%	2,9%		
	hayır	Count	14	175	60	3	252	
		% of Total	3,3%	41,6%	14,3%	,7%	59,9%	
	çok az	Count	9	35	44	1	89	
		% of Total	2,1%	8,3%	10,5%	,2%	21,1%	
	kısmen	Count	12	27	27		66	
		% of Total	2,9%	6,4%	6,4%		15,7%	
	cevapsız	Count	1	1			2	
		% of Total	,2%	,2%			,5%	
	Total		Count	39	242	136	4	421
			% of Total	9,3%	57,5%	32,3%	1,0%	100,0%

Pearson Chi-Square ,000 p<0.05

Öğrencilere sorulan yukarıdaki iki sorunun çaprazlamasından amaç, her bireyin eşitliği ilkesi değişik ölçeklerde değerlendirenlerin ülkemizin demokratik görünümünü nasıl gördükleridir. Buna göre ortaya çıkan anlamlı ilişki yasaların her bireye eşit olarak uygulanmadığını inananların aynı zamanda ülkemizin demokratik bir görünümü sergilemediğini %41.6 gibi büyük bir oranla ortaya koymalarıdır. Bize göre bu sonuç öğrencilerin siyasal sistemin paradokslarını ortaya koyması açısından önem taşımaktadır.

Tablo 16 İnsan merkezli ve hukukun üstünlüğüne dayanan, yeni bir Anayasa'nın hazırlanması gerekli midir? * Devletin kendine değil, bireye karşı işlenen suçları bağışlayan son af yasasını doğru buluyor musunuz?

		Devletin kendine değil, bireye karşı işlenen suçları bağışlayan son af yasasını doğru buluyor musunuz?				Total		
		doğru	yanlış	fikrim yok	cevapsız			
insan merkezli ve hukukun üstünlüğüne dayanan, yeni bir Anayasa'nın hazırlanması gerekli midir?	evet	Count	9	318	31	4	362	
		% of Total	2,1%	75,5%	7,4%	1,0%	86,0%	
	hayır	Count	2	16	5		23	
		% of Total	,5%	3,8%	1,2%		5,5%	
	fikrim yok	Count	4	24	5	1	34	
		% of Total	1,0%	5,7%	1,2%	,2%	8,1%	
	cevapsız	Count		2			2	
		% of Total		,5%			,5%	
	Total		Count	15	360	41	5	421
			% of Total	3,6%	85,5%	9,7%	1,2%	100,0%

Pearson Chi-Square .043 p<0.05

Bu çapraz tabloda da öğrencilerin demokratik tepkilerini ortaya koyması açısından anlamlıdır. İnsan merkezli yeni bir Anayasa isteyen öğrencilerin, aynı zamanda bireye karşı işlenen suçları doğru bulmayı %75.5 gibi büyük bir oranla belirtmeleri, çağdaş demokrasi normlarına da uygundur.

Tablo 17 Üniversite öğretimi, beklentinize cevap vermekte midir? * gelecekle ilgili tasarılarınızda, umutlu bir bekleyiş içerisinde misiniz?

		gelecekle ilgili tasarılarınızda, umutlu bir bekleyiş içerisinde misiniz?				Total		
		evet	hayır	fikrim yok	cevapsız			
üniversite öğretimi, beklentinize cevap vermekte midir?	evet	Count	22	5	4	31		
		% of Total	5,2%	1,2%	1,0%	7,4%		
	hayır	Count	64	98	23	185		
		% of Total	15,2%	23,3%	5,5%	43,9%		
	çok az	Count	69	43	12	124		
		% of Total	16,4%	10,2%	2,9%	29,5%		
	bazen	Count	52	17	10	80		
		% of Total	12,4%	4,0%	2,4%	19,0%		
	cevapsız	Count	1			1		
		% of Total	,2%			,2%		
	Total		Count	208	163	49	1	421
			% of Total	49,4%	38,7%	11,6%	,2%	100,0%

Pearson Chi-Square ,000 p<0.05

Bu tabloda da üniversite öğretimini beklentilerine cevap vermeyen öğrencilerin, gelecekle ilgili tasarılarında ümitsiz olmaları (%23.3) genel olarak tüm gelişmekte olan üniversite öğrencilerinde görülebilen bir sonuç olduğunu düşündürmektedir. Çünkü bu üniversitelerde köklü üniversitelerdeki kadar kurumsallaşma olmadığı gibi, yeterli kaynaklar da bu sıkıntıyı oluşturan etmelerin olduğu söylenebilir.

Tablo 18 Sizce Türkiye, gelir dağılımı açısından sınıfta kalmış bir ülke görünümü vermekte midir?

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid evet	390	92,6	92,6	92,6
hayır	20	4,8	4,8	97,4
bilmiyorum	9	2,1	2,1	99,5
cevapsız	2	,5	,5	100,0
Total	421	100,0	100,0	

Son yıllarda yaşadığımız ekonomik krizler ulusal gelirin önemli bir bölümünü götürdüğü gibi kişi başına düşen milli gelirde de azalma olmuştur. Ankete katılan öğrencilerin %92.6'lık bölümü bu durumu ortaya koyarken aynı zamanda ekonomi yönetiminde başarısız olanları da bir anlamda eleştirmektedir.

Tablo 19 Halkın büyük bir kısmını ilgilendiren bazı konularda referanduma başvurulmalı mıdır?

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid evet	363	86,2	86,2	86,2
hayır	20	4,8	4,8	91,0
fikrim yok	36	8,6	8,6	99,5
cevapsız	2	,5	,5	100,0
Total	421	100,0	100,0	

Toplumlarda demokratik bilincin yerleşmesi uzun bir süreç gerektirir. Türk toplumu da bu süreci yaşamaktadır. Referandum bu bilincin bir ürünüdür. Ülkemizde pek sık yapılmayan referanduma öğrencilerin bakışı demokratik bilinç adına umut vericidir. Soruya %86.2 gibi yüksek oranda verilen evet cevabı bunun en iyi örneğidir.

Tablo 20"Egemenlik kayıtsız şartsız ulusundur" ilkesi pratikte geçerliliğini korumakta mıdır?

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid				
evet	56	13,3	13,3	13,3
hayır	324	77,0	77,0	90,3
fikrim yok	38	9,0	9,0	99,3
cevapsız	3	,7	,7	100,0
Total	421	100,0	100,0	

Ankete katılanlara göre egemenliğin kayıtsız şartsız ulusa ait olduğu ilkesi pratikte geçerliliğini %77'lik bir oranla korumamaktadır.

Tablo 21"Medyanın gücü olmaz, güçlerin medyası vardır" fikrini benimsiyor musunuz?

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid				
evet	247	58,7	58,7	58,7
hayır	114	27,1	27,1	85,7
fikrim yok	51	12,1	12,1	97,9
cevapsız	9	2,1	2,1	100,0
Total	421	100,0	100,0	

Anketimize katılanlara medya-güç ilişkisi hakkındaki düşüncelerini öğrenmek için sorduğumuz bu soruya verilen cevaplar %58.7 oranla böyle bir ilişkinin olduğunu varsaymaktadır.

Tablo 22 Avrupa Birliği Türkiye açısından nasıl ifade edilir?

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid				
zorunluluk	173	41,1	41,1	41,1
tercih	136	32,3	32,3	73,4
gereksizdir	46	10,9	10,9	84,3
fikrim yok	28	6,7	6,7	91,0
diğer	33	7,8	7,8	98,8
cevapsız	5	1,2	1,2	100,0
Total	421	100,0	100,0	

Avrupa Birliği ile ilgili toplumun tüm kesimini ilgilendiren oluşumda gençlere yöneltilen bu soruya %41.1'lik bir değerle zorunluluk olarak

bakılmaktadır. Gereksiz görenlerin oranı ise düşük boyutlarda seyretmektedir.

Tablo 23 "Türkiye, Avrupa Birliğine tam üye olması halinde üniter devlet yapısı yara alır" düşüncesine katılıyor musunuz?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	katılıyorum	136	32,3	32,3	32,3
	katılmıyorum	150	35,6	35,6	67,9
	fikrim yok	129	30,6	30,6	98,6
	cevapsız	6	1,4	1,4	100,0
	Total	421	100,0	100,0	

Avrupa birliğine girmenin üniter devlet yapısına zarar verip vermeyeceği ile ilgili verilen cevaplar ilginç bir şekilde birbirine yakın oranlarla seyretmektedir. Bu sonucun Avrupa Birliği'ne ilişkin olanların öğrencilerin düşüncesinde tam olarak anlaşılmadığı veya oturmadığı şeklinde yorumlamak mümkündür.

Tablo 24 Üniversitedeki derslerde hocalarınızla, toplumsal problemleri tartışabiliyor musunuz?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	evet	30	7,1	7,1	7,1
	hayır	122	29,0	29,0	36,1
	çok az	92	21,9	21,9	58,0
	bazı hocalarla	176	41,8	41,8	99,8
	cevapsız	1	,2	,2	100,0
	Total	421	100,0	100,0	

Üniversiteler öğrencilere bilgi aktarmanın yanında toplumsal problemlerin de tartışılabilirdiği bir ortam sunmak zorundadırlar. Bu ilişkinin baş aktörü de öğretim üyesi ve öğrenci olacaktır. Anketimize katılan öğrencilerin %41.8'i bunu bazı hocalarla yapabildiğini belirtmişlerdir.

SONUÇ

PAÜ öğrencilerinin toplumsal, ekonomik ve siyasal eğilimlerinin analizi için yapılan bu saha araştırmasında, üniversite öğrencilerinin bugünleri ve gelecekları hakkında kayda değer sonuçlar ortaya çıkmıştır. 226'sı erkek,

195'i bayan olmak üzere toplam 421 öğrenci ankete katılmış ve sorulara verdiği cevaplarla bizlere yardımcı olmuşlardır.

Üniversitemiz öğrencilerinin yarıdan çoğu (%50,4) serbest dolaşım hakkı verildiğinde Türkiye'de kalacağını belirtirken, gideceğini ifade edenlerin oranı ise %31,1 olarak çıkmakta, %17,6'lık bir kesim ise konuyu tam olarak bilmediğini ifade etmektedir. Çarpıcı bir başka sonuç da gelir dağılımı konusunda ortaya çıkmıştır. Öğrencilerin %92,6'sı bu konuda Türkiye' nin sınıfta kaldığını söylerken, sadece %4,8 lik bir kesim hayır demekte, %2,1'lik bir grup ise bilmediğini belirtmektedir. Yine buna bağlı olarak, çeşitli alanlarda fırsat eşitliğinin bulunmadığını ifade edenlerin oranı ezici biçimde yüksektir. (%91,2). Buna karşılık fırsat eşitliğinin varlığını kabul edenlerin oranı ise %6,2'dir. Yasaların tarafsız ve eşit uygulanması konusunda ise %59,9'luk bir öğrenci grubu uygulamada eşit davranılmadığını belirtilirken, %2,9'luk bir kesim tarafsız davranıldığını, %21,1'lik bir kesim de çok az nesnel davranıldığını belirtmektedir.

Öğrencilerin %86,2'si belirli konularda referanduma başvurulmasını isterken, %4,8'lik bir grup gerek olmadığını, %8,6'lık bir kesim de fikrinin bulunmadığını açıklamıştır. Öğrencilerin %86'lık bir çoğunluğu yeni bir anayasanın gerekliliğini vurgulamaktadır. İdam cezasının kaldırılması konusunda ise, bir parçalılık söz konusudur. %27,8'lik bir kesim idamın kalkmasını benimserken, idamın kalkmaması gerektiğini belirtenler %32,5, bazı şartlarda kalkmalıdır, görüşünü benimseyenler ise %39'luk bir oranla en büyük grubu oluşturmaktadır.

Çarpıcı bir başka sonuçta politika alanında görülmüş, öğrencilerin %56,3'ü mevcut şartlarda politikayı düşünmediğini ifade etmiştir. Politikayı düşündüğünü söyleyenlerin oranı %29,5'te kalırken, %14'lük bir grupta kararsızlığını açıklamıştır. Öğrencilerin %76'sı ülkenin bağımsız olmadığını vurgularken sadece %7,8'lik bir grup Türkiye' nin bağımsız ülke olduğunu belirtmiş, %15,7'lik bir kesim ise kararsızlığını açıklamıştır. Öğrencilerin %49,4'lük bir grubu geleceğe olumlu bakarken, %38,7 umutsuzluğunu, %11,6'lık kesimde fikrinin olmadığını açıklamıştır. Eğitimin bir süreç olarak algılanmadığı ve buna bağlı olarak da, analiz gücü düşük ve suskun bir toplum yapısının temelinde 15-16 yıllık bir eğitim sisteminin yattığını öğrencilerin %42,5'i kabul ederken, %34'ü buna katılmadığını, %21,4'lük bir kesim ise kendileri ile ilgili bu ciddi konuda da fikrinin olmadığını açıklamıştır. Öğrencilerin %83,4' ü ülkedeki yabancı ülkelere karşı olduğunu ifade ederken, yine %85,5 gibi yüksek oranda bir öğrenci grubu da "devletin kendine değil de, bireye karşı işlenen suçları bağışlayan af yasasını" doğru bulmamaktadır.

Öğrencilerin %57,5'lik bir grubu da Türkiye' nin demokratik bir ülke görünümü vermediği konusunda hemfikirdir. Bu soruya sadece %9,3'lük bir öğrenci grubu evet derken, %32,3'lük bir kesimde "çok az" olduğunu vurgulamaktadır. Yine üniversitemiz öğrencilerin sadece %7,1'lik bir kesimi hocaları ile toplumsal problemleri tartışabildiğini ifade ederken %29'luk bir

grup hiç tartışmadığını, %41,8'lik bir çoğunluk ise sadece bazı hocalarla tartışabildiğini açıklamıştır.

Sosyolojik anlamda ciddi bir analiz sonucu da, Türkiye' nin toplumsal yapısı itibariyle toplumsal değişimi gelişme boyutuna taşıyıp taşımadığı sorusunda ortaya çıkmış öğrencilerin %40,6'sı bunun olmadığını, %4'lük bir kesim ise gelişmenin var olduğunu, %7'lik bir grup ise çok az olduğundan söz etmektedir.

Sonuç olarak bu çalışma PAÜ öğrencilerinin toplumsal, ekonomik ve siyasal eğilimleri konusunda önemli ip uçları vermekte, analizlerin ve verilerin üniversite yönetimi ile birlikte ele alınmasının, bunun da bilimsel bilgi üretmesi gereken, ülke şartları konusunda nesnel bilgilere sahip, yerel ve evrensel kültürün ortak bileşimi konusunda daha aktif öğrencilerin var olması gerektiği konusunda olumlu olacağı düşünülmektedir.

KAYNAKÇA

- ALKAN, Türker **Siyasal Toplumsallaşma** Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara, 1979
 ATABEK, Erdal **Toplumsal Değişme ve Türkiye Sorunları** Tüze Yayınları, İzmir, 1997
 BAŞ, Türker **Anket Seçkin** Yayınevi, Ankara, 2001
 BİLGİN, Nuri **Kimlik Sorunu** Ege Yayın Evi, İzmir, 1994
 CANGIZBAY, Kadir “*Üniversite Hocaları ve Üniversiteler*”; **Birikim Dergisi**, Kasım 1994
 CÜCELOĞLU, Doğan; **İnsan İnsana**; Altın Kitaplar, İstanbul, 1987
 GÖKÇE, Birsen; **Ortaöğretim Gençliğinin Beklenti ve Sorunları**, MEB Yayınları, Ankara, 1984
 GÜVENÇ, Bozkurt; **Kültür ve Demokrasi**, Gündoğan Yayınları, Ankara, 1996
 KAĞITÇIBAŞI, Çiğdem; **İnsan ve İnsanlar**; Evrim Yayınevi, İstanbul, 1999
 KEANE, John; **Medya ve Demokrasi** (Çev.H.Şahin); Ayrıntı Yayınları, İstanbul, 1991
 KELEŞ, Ruşen; **Toplum Bilimlerinde Araştırma ve Yöntem**; TODAİE, Ankara, 1976
 KÖKNEL, Özcan; **Aile Yazıları 3**; Başbakanlık AAK., Ankara, 1991
 KUNDERA, Milan; **Gülüştün ve Unutuşun Kitabı** (Çev.E.Bener); Can Yayınları, İstanbul, 1988
 MARDİN, Şerif; **Siyasal ve Sosyal Bilimler**; İletişim Yayınları, İstanbul 1992
 ÖNCÜ, Ayşe; **Örgüt Sosyolojisi**; Sosyal Bilimler Derneği Yayınları, Ankara, 1976
 ÖZOĞLU, S.Çetin; **Gençlerin Kişilik Gelişimine Nasıl Yardımcı Olabiliriz?**; TED Yayınları, Ankara, 1988,
 PORRITT, Jonathon; **Yeşil Politika** (Çev.A.Türker); Ayrıntı Yayınları, İstanbul, 1989
 POSTMAN, Neil; **Televizyon: Öldüren Eğlence** (çev.O.Akınhay); Ayrıntı Yayınları, İstanbul, 1994
 SCHUMACHER, E.F., **Küçük Güzeldir** (Çev.O.Deniztekin); e Yayınları, İstanbul, 1979
 SMITH, Anthony D.; **Toplumsal Değişme Anlayışı** (Çev.Ü.Ozkay); Gündoğan Yayınları, Ankara, 1996
 SOROKIN, Pitirim A.; **Bir Bunalm Çağında Toplum Felsefeleri** (Çev.M.Tunçay); Göçebe Yayınları, İstanbul, 1997